

Martin Scherstra

Vaderhart

Roman

Martin Scherstra

Vaderhart

Z&K

Uitgeverij Zomer & Keuning

Proloog

Verleden

Het licht van de straatlantaarns werd weerspiegeld in het natte asfalt. Alles leek rustig in de slapende stad.

Uit een zijstraat reed een donkerblauwe auto de Stadsgracht op en sloeg rechtsaf. Daarbij veegde het licht van de koplampen even nonchalant over het koperen naambord dat met grote bouten was bevestigd op de stenen muur van een van de indrukwekkende gebouwen.

LEEWARDER HUIS VOOR ONGEHUWDE MOEDERS.

In het portiek boven de hoge toegangsdeur brandde een lamp. Verder was het gebouw aan de voorkant in donkere schaduwen gehuld.

De auto schoot de steeg naast het gebouw in. De wagen stopte achter een vuilniscontainer, schuin tegenover de trap die naar de kelder leidde. De koplampen doofden en de motor werd afgezet.

Achter een van de ramen beneden brandde licht.

Na een paar ogenblikken ging het portier aan de bestuurderskant open. Een in het zwart gehulde gestalte stapte uit. Gehandschoende handen trokken de capuchon ver over het hoofd en de rugtas op zijn plaats. Na even om zich heen te hebben gekeken liep de gestalte rechtstreeks naar de keldertrap...

Op de benedenverdieping van het gebouw legde verpleegster in opleiding Tine Boersma haar hand op de kruk en duwde de deur voorzichtig open. Ze stak haar hoofd naar binnen en probeerde iets in het donker te onderscheiden. Toen dit niet echt lukte opende ze de deur nog iets verder, zodat het licht vanuit de gang nu de kleine zaal inviel.

Dat had meer succes.

In het lichtschijsel verschenen vier ziekenhuisbedden, waarin vier

jonge vrouwen – tieners eigenlijk nog – ontspannen lagen te slapen. Tegenover de ingang, achter een groot panoramavenster, bevond zich een smalle ruimte waar vier babybedjes naast elkaar stonden. De ruimte was gehuld in een blauwe gloed.

Tine luisterde naar de slapende vrouwen. Ze sliepen als rozen, stelde ze tevreden vast. Mooi zo. Die vier konden hun rust wel gebruiken. De bevalling had hen volkomen uitgeput. Voor ze werden ontslagen zouden ze eerst volledig moeten herstellen. Eerder mochten ze niet naar huis.

BONK!

Tine luisterde. Wat was dat? Waar kwam dat geluid vandaan? Ze keek de lange gang in, die maar voor de helft verlicht was. Daarachter, in het donker, viel niets te zien.

Het geluid herhaalde zich niet. Had ze het zich nu verbeeld of niet?

Tine haalde haar schouders op en deed de deur weer dicht. Waarschijnlijk kwam het van buiten, de kapotte uitlaat van een auto of zoiets...

‘Dag, schoonheid!’

Ze schrok niet, want ze herkende de stem van de boomlange jongeman, die op haar toe liep. Om zijn hals hing een stethoscoop. Onwillekeurig verscheen er een lach op haar gezicht. ‘Dag, Bas!’

Net als zij volgde hij een opleiding tot verpleger. Ze hadden elkaar hier in het verpleeghuis leren kennen en waren verliefd op elkaar geworden. Iets dat ze tot nu toe stil hadden kunnen houden.

Bas veegde een donkerblonde lok uit haar gezicht, terwijl hij diep in haar ogen keek. ‘Is alles goed?’ vroeg hij bezorgd. ‘Je lijkt zenuwachtig.’

‘O, ik schrok alleen een beetje.’

Zijn hand streek langs haar wang. ‘Toch niet van mij zeker?’

‘Nee, niet van jou...’

BOM!

Geschrokken greep ze zijn arm vast en keek speurend de gang in. Vanuit het donker leken de schaduwen over de vloer op haar af te kruipen, hoewel ze verstandelijk wist dat het slechts gezichtsbedrog was. ‘Wat is dat?’

‘Wat is wat?’ vroeg Bas verbaasd. Hij had niets gehoord, sloeg zijn armen om haar heen en trok haar naar zich toe. ‘Kus me!’

Maar Tine duwde haar vriend resoluut van zich af. ‘Wees nu eens even stil!’ Ze luisterde opnieuw, maar het bleef stil in het gebouw. Had ze zich dan weer vergist?

Het archief waar de patiëntendossiers en andere belangrijke papieren al vele decennia lang werden bewaard, bevond zich in de kelder onder het verpleeghuis. Tegen elke wand was een houten archiefkast geplaatst, waarvan de meeste lades en planken uitpuilden met gewichtig uitziende documenten, kranten en mappen. Aan de muren, tussen enkele kasten in, verspreidden wandlampjes in de vorm van lotusbloemen in koperen houders een zacht en aangenaam schijnsel.

De stilte die er anders in het archief heerste werd nu verbroken door het geschuifel van voetstappen en het geluid van klaterend water. Alleen was het geen water, maar terpentine!

In een hoek van de bedompte en nauwe ruimte goot de gestalte een fles terpentine leeg over de inhoud van een lade. Op de grond stonden nog eens vier volle flessen...

Tine schrok wakker van een gerucht. Knipperend tegen het felle licht van het bureaulampje dat recht in haar ogen scheen, ging ze recht op zitten. Nadat ze voor Bas en zichzelf een kopje koffie had gezet had ze zich met een poptijdschrift achter het bureau geïnstalleerd. Maar plotseling was ze overvallen door een extreme vermoeidheid en boven de *Popfoto* in slaap gevallen.

‘Bas?’

Hij was met een spannende detective op de bank gaan liggen, vast van plan om het boek tijdens de nachtdienst uit te lezen. Maar daar lag hij niet meer. Hij had de kamer verlaten. Het boek lag opengeslagen op de bank.

Nou ja, waarschijnlijk deed hij nogmaals een ronde langs de patiënten, dacht ze, terwijl ze een losse lok haar onder haar verpleegsterskapje schoof. Bas was een lieve jongen met wie ze vanaf het begin een hechte klik had gevoeld. Ze hield van hem en hij van haar. Maar hun liefde

was niet gewenst. Tenminste, niet op het werk. Dat was haar tijdens haar sollicitatie goed duidelijk gemaakt. ‘Een relatie op de werkvloer is uit den boze en kan een werknemer zelfs zijn of haar baan kosten!’

Maar ondanks die waarschuwing waren Bas en zij toch verliefd op elkaar geworden. Tot nu toe hadden ze hun romance verborgen kunnen houden, maar voor hoelang nog?

Tine stak haar hand uit naar haar bijna lege koffiekop. Die voelde koud aan. Hoelang had ze wel niet geslapen?

Plotseling klonken er snelle voetstappen en Bas verscheen. Zijn gezicht was in het licht van het bureaulampje angstwekkend vertrokken.

‘Brand!’ hijgde hij buiten adem.

Tine veerde op. ‘Brand? Maar het brandalarm dan?’

Bas haalde zijn schouders op. ‘Geen idee, maar de kelder staat in lichterlaaie! Kortsluiting vermoed ik. Help me om de patiënten wakker te maken en hen met hun baby’s mee naar buiten te brengen.’

Beiden renden de verpleegpost uit, de gang op.

Tine snakte naar adem toen ze rookwolken vanuit het donkerste gedeelte van de gang zag opbollen en in haar richting zag zweven. Haast was geboden. Gelukkig waren er deze nacht maar vier patiënten. Vier jonge moeders met hun baby’s, die allemaal bij elkaar op één zaal lagen. Dat was een geluk bij een ongeluk! Ze hoefden in ieder geval niet alle verdiepingen langs om de patiënten te waarschuwen. Er waren meer dan zestig bedden. Als die allemaal bezet waren geweest, dan...

Daar probeerde ze maar niet aan te denken.

‘Wat een ravage!’ verzuchtte de burgemeester van Leeuwarden, mevrouw Loekie van Maaren-van Balen. ‘En je weet zeker dat er geen slachtoffers zijn gevallen, Piet?’

Piet Verhoeven, de hoofdcommandant van de plaatselijke brandweer, knikte. Met zijn rechter duim en wijsvinger streek hij bedachtzaam over zijn donkerblonde snor en baard. ‘Volgens het verplegend personeel waren er op het moment van de brand zes volwassenen en vier kinderen in het gebouw aanwezig. En die zijn allen ongedeerd.

De directeur is inmiddels gewaarschuwd en onderweg hiernaartoe.'

De twee keken met een tal van toeschouwers toe hoe de brandweermensen de brand onder controle probeerden te krijgen. Achter de meeste ramen van het gebouw wakkerden de vlammen hoog op; versplinterde glaspegels vielen als dolken omlaag waar ze op de grond in kleine stukjes uiteenspatten. Vuurtongen likten aan de buitenkant van het oude gebouw aan de kozijnen en de balkondeuren. Af en toe spoten steekvlammen als vuurpijlen naar buiten, vuiloranje vlammen kropen langs de ramen omlaag en omhoog naar de verschillende verdiepingen.

'Verschrikkelijk!' huiverde Loekie.

Het ambulancepersoneel ontfermde zich over het verplegend personeel, de vier jonge moeders en hun baby's. Ze kregen zilverkleurige dekens om de schouders geslagen. De baby's werden zorgvuldig in brandwerende dekens gewikkeld. Daarna werd de groep over verschillende ambulances verdeeld en naar het ziekenhuis overgebracht voor verder onderzoek.

Loekies blik dwaalde terug naar het gebouw, dat als een grote brandende fakkel de hele Stadsgracht verlichtte en domineerde. Er was geen redden meer aan. Met veel geraas stortte het dak in; een regen van dakpannen viel op straat neer. Omstanders die te dichtbij stonden, wisten zich op tijd in veiligheid te brengen. De brandweer had haar handen vol aan het nathouden van de gebouwen die direct aan het verpleeghuis grensden.

'Kun je al iets meer zeggen over hoe de brand is ontstaan, Piet?' vroeg de burgemeester aan de hoofdcommandant. 'Het is een oud gebouw. Ik zou me zomaar kunnen voorstellen dat het hier om kortsluiting gaat?'

Piet, die zojuist met een van zijn mensen had gesproken en daarbij iets overhandig had gekregen, draaide zich hoofdschuddend naar haar om. 'Nee, ik ben bang dat er iets anders aan de hand is, burgemeester.'

'O?'

Hij liet haar een verwrongen voorwerp zien, waaruit in eerste instantie niet veel viel op te maken. Het zag eruit als een zwartgeblakerde schijf met grillige uitstulpingen. In het midden zat iets dat op een stukje flessenhals leek.

Zodra Piet het voorwerp onder haar neus hield, wendde Loekie vol afschuw haar gezicht af. De penetrante lucht van terpentijn deed de tranen spontaan in haar ogen springen. ‘Brandstichting?’

De hoofdcommandant knikte. ‘Iemand heeft moedwillig het verpleeghuis in brand gestoken. Dit is wat er over is van een plastic fles. Mijn mensen hebben nog vier van zulke flessen gevonden in de kelder.’

Loekie keek hem van opzij aan. ‘De brand is dus in de kelder ontstaan?’

‘Ja. In het archief. Alles wat daar werd bewaard is verloren gegaan. Hoe jammer is dat?’

‘Heel jammer,’ was de burgemeester het met hem eens. Ze keek naar het brandende gebouw, waar zojuist een binnenmuur met veel geraas instortte. ‘Maar ik heb liever dat het archief uitbrandt, dan dat ik de familieleden moet vertellen dat hun dierbaren bij de brand zijn omgekomen.’

En daar was Piet het van harte mee eens.

Hoofdstuk 1

Heden

‘Vertel mij nog eens,’ reageerde Afke Nanninga, terwijl ze door het kleidingrek vol vrolijk, gekleurde zomerjurkjes sneupte. Ze was een jonge vrouw van begin twintig met koperrood, krullend haar dat losjes op haar schouders viel. ‘Waarom woon jij nog steeds bij je ouders thuis?’

‘Daar zijn meerdere redenen voor,’ antwoordde Bente Jongmsa van achter het gordijn vanuit het kleedhokje. ‘Punt één: vandaar kan ik naar mijn werk lopen...’

Afke hield een wit katoenen jurkje voor zich en bekeek haar spiegelbeeld in de grote staande spiegel, die tussen de pashokjes in aan de muur hing. ‘Rennen, bedoel je dan toch zeker?’ onderbrak ze haar vriendin. ‘Je bent altijd te laat!’

‘Oké, daar zit wat in. Rennen. Maar stel dat ik nog verder weg woonde?’

‘Ondoenbaar,’ vond Afke. Het jurkje stond haar toch niet zo geweldig als ze zich had voorgesteld, dus hing ze het terug in het rek. ‘Dat zou je nooit halen.’

‘Precies!’ Het gordijn werd opzijgeschoven en Bente stevende het nauwe pashokje uit, waarbij ze een poging deed om de rits van de droomjurk die ze meende te hebben gevonden, achter op haar rug omhoog te trekken. De jurk was gifgroen van kleur en had zwarte pofmouwjtjes. ‘Nummer twee: mijn ouderlijk huis is maar één straat van jouw huis verwijderd. Help me even met die rits, wil je?’ Ze draaide zich om, terwijl ze zichzelf met een kritische blik van alle kanten in de passpiegel bekeek.

Afke probeerde de jurk dicht te ritsen, maar Bente bleef draaien.

‘Blijf staan, joh, anders lukt het niet!’

‘En we moeten dicht bij elkaar blijven,’ babbelde Bente opgewekt verder. ‘Zeker als je nagaat wat jij de laatste tijd hebt moeten doorstaan. Begrip en compassie, Afke. Dat is wat jij nodig hebt.’

Het lukte Afke eindelijk de rits omhoog te krijgen. ‘Zo, die zit!’

Bente draaide en paradeerde over het looppad voor de passpiegel, maar de uitdrukking op haar gezicht werd er niet beter op. Integendeel. De blik van verrukking waarmee ze het pashokje was uitgestormd was nagenoeg helemaal verdwenen en maakte plaats voor een mix van teleurstelling en afkeuring. Ze blies een platinablonde lok uit haar gezicht. ‘Nee, dit wordt hem niet! Maar gelukkig heb ik nog drie jurken liggen.’ Ze rimpelde haar neus van welbehagen en verdween weer achter het gordijn. ‘Daar moet er eentje tussen zitten die met me meegaat naar huis!’ Met een ferme ruk trok ze het gordijn achter zich dicht.

Begrip en compassie.

De woorden echoden na in Afkes hoofd. Bente bedoelde het goed, en ze had ook wel gelijk. Ze had de laatste tijd heel wat voor haar kiezen gekregen, en er lag ook nog heel wat hartzeer voor haar in het verschiet, maar daar zou ze hoofdzakelijk alleen mee in het reine moeten zien te komen. Daar kon Bente of wie anders ook haar niet bij helpen.

Winkelen. Shoppen. Dat was Bentes manier om met moeilijke situaties, verdriet of stress om te gaan. Daarom had ze haar vriendin op een middagje winkelen in de Leeuwarder binnenstad getrakteerd. ‘Om je zinnen te verzetten,’ had ze haar vriendin op het hart gedrukt.

Zelfs haar moeder had erop aangedrongen met Bente mee te gaan. ‘Het is goed om even iets anders aan je hoofd te hebben, leave,’ hoorde ze haar moeder weer zeggen. ‘Straks, als ik er niet meer ben...’

Afke voelde haar keel dichtknijpen bij die gedachte. Straks, als haar moeder er niet meer was...

Als vanzelf dwaalden haar gedachten af naar de verdrietige maanden die achter haar lagen, en die hun oorsprong vonden in het bezoek van haar moeder Merel aan haar huisarts. In een paar weken tijd was ze bijna tien kilo afgevallen zonder daar zelf een hand in te hebben

gehad, en ze was naar de huisarts gegaan om dit te laten onderzoeken. Zelf vermoedde ze een bacteriële infectie, een virus dat ze tijdens haar vakantie in Egypte eerder dat jaar moest hebben opgelopen.

Afke sloot een ogenblik haar ogen en dacht terug aan het moment waarop haar moeder haar op haar werk had opgebeld met die verschrikkelijke boodschap.

Ze had meteen geweten dat er iets ernstigs aan de hand was toen ze haar moeder een diepe, getergde zucht aan de andere kant van de verbinding had horen slaken. ‘Mem?’ hoorde ze zichzelf weer vragen. ‘Wat zei de dokter?’

‘Die heeft me doorgestuurd naar het ziekenhuis, leave,’ had Merel Nanninga met een door tranen verstikte stem geantwoord. ‘Hij vertrouwde het niet. De arts daar heeft een MRI-scan laten doen.’ Weer had ze diep gezucht en vervolgd: ‘O, Af. Vrijwel direct na het maken van de scan kon hij me de uitslag al geven. Volgens hem heb ik een agressieve vorm van lymfeklierkanker...’

Van schrik en ongeloof had Afke bijna de telefoon uit haar handen laten vallen.

Afke deed haar ogen weer open en slikte de brok in haar keel door. Daarna was alles in een stroomversnelling gekomen. Ze had een gesprek aangevraagd met de oncoloog en daar had ze een antwoord op de vraag gekregen, die ze gehoopt had nooit te hoeven stellen. De arts had haar vanachter zijn bureau vol medeleven aangekeken. ‘Uw moeder heeft hooguit nog drie maanden te leven.’

Die woorden hadden de grond finaal onder haar voeten weggeslagen. Mem was ontroostbaar. Hoe was zoiets mogelijk? Ze had haar hele leven lang gezond geleefd, gegeten en aan sport gedaan. Het was onvoorstelbaar. Ongelooflijk. Hoe kon een op het oog gezond lijkende vrouw zo ziek zijn, zonder dat er van tevoren aanwijsbare symptomen waren? En toch had de kanker als een sluipmoordenaar toegeslagen...

‘Nee, deze jurk wil je niet zien, Afke,’ hoorde ze Bente in het kleedhokje mompelen. ‘Die staat me als een vlag op een modderschuit, zoals mijn oma zou zeggen.’

‘Jou staat toch alles?’ probeerde ze opgewekt te klinken.

‘Dat is waar, maar deze jurk zit gewoon niet lekker. Ik weet niet wat het is. Hij trekt aan alle kanten en...’

Wat Bente verder zei hoorde Afke al niet meer. Haar gedachten gingen opnieuw terug naar het moment waarop haar moeder haar het slechte nieuws had verteld.

Met pijn en moeite was het haar gelukt zich te herpakken; ze wilde een steun zijn voor haar moeder, dus slikte ze haar eigen zorgen en tranen weg; haar verdriet kwam later wel. Mem was nu belangrijker, die had het immers al moeilijk genoeg?

Intuïtief had ze een muur om zich heen gebouwd om maar niet toe te hoeven geven aan haar eigen emoties en gevoelens. Gelukkig was het haar hartsvriendin gelukt om die af te breken, waardoor ze zichzelf af en toe toestond op Bentes schouder uit te huilen en stoom af te blazen wanneer ze daar behoefte aan had.

Mems gezondheidstoestand was de laatste weken snel achteruitgegaan. Twee dagen geleden was haar toestand zo verslechterd dat Afke haar met een ambulance vanuit haar ouderlijk huis in Feanwâlden naar de hospice in Leeuwarden had laten overbrengen. ‘Als de tijd daar is, wil ik dicht bij je zijn,’ had haar moeder Afke laten weten, die in een appartement in de Friese hoofdstad woonde. Samen hadden ze het Marcelis Goverts Gasthuis uitgezocht. De hospice bood begeleiding, verzorging en gastvrijheid aan mensen die zich voorbereidden op hun overlijden. Bovendien lag het op een kleine acht minuten rijden van Afkes appartement.

Iedere morgen belde ze haar moeder om te vragen hoe het was. Die ochtend had mem een montere indruk gemaakt, ze had gezegd zich ook iets beter te voelen. En toen ze er lucht van had gekregen dat Bente haar dochter mee wilde nemen om te winkelen, had ze er alles aan gedaan om Afke te overtuigen om mee te gaan.

En eerlijk was eerlijk, Afke was blij dat ze zich had laten overhalen. Het shoppen met haar vriendin was nu net iets wat ze nodig had om even bij te tanken na alle hectiek van de laatste maanden.

‘Ja, dit is weer een kanshebber!’ hoorde ze Bente achter het gordijn juichen. ‘Verfijnd, beeldig en ik kan zo solliciteren voor een rol in *Dynasty!*’

Afke schudde de nare gedachten van zich af. Vandaag wilde ze alleen maar genieten van een leuke dag samen met Bente. Haar moeder was in goede handen bij Joel, de verpleegkundige die haar begeleidde. Als er iets was zou hij haar volgens afspraak meteen bellen. Tot die tijd kon ze doen waar ze zelf zin in had. ‘Laat zien die jurk!’

Het gordijn schoof weer opzij en daar stond Bente, in een strapless en goudkleurig jurkje, dat misschien iets te krap spande om haar volle heupen maar haar voor de rest werkelijk als gegoten zat. De triomfantelijke blik in haar smaragdgroene ogen sprak boekdelen. ‘Nou, wat vind je ervan?’ vroeg ze Afke terwijl ze enthousiast voor de passpiegel heen en weer bewoog als een volleerd buikdanseres.

‘In die jurk zul je heel wat mannenharten sneller laten kloppen, Ben,’ antwoordde Afke even enthousiast. De gedachten aan haar zieke moeder verdwenen langzaam naar de achtergrond.

Bente glunderde van oor tot oor. ‘Daar doe ik het voor. Maar,’ en haar gezicht betrok een moment, ‘heb ik eigenlijk wel schoenen die bij zo’n spectaculaire jurk passen?’

Afke schoot in de lach. ‘Dit is een winkelcentrum, meid. Hier hebben ze echt wel een paar schoenenwinkels!’

Afke en Bente stapten de roltrap op en zweefden omhoog onder het gigantische plafond, waaraan een enorme kroonluchter met wel meer dan honderd kaarsjes hing.

Bente keek op het lijstje dat ze voor zichzelf had opgesteld. ‘Een fantastische jurk: check!’ vinkte ze het ene na het andere onderwerp af. ‘Lingerie van Victoria Secret: twee setjes zelfs, dus dubbelcheck. Panty’s: check, check, check!’

Terwijl de roltrap hen gestaag naar boven bracht keek Afke om zich heen. Het was gezellig druk in het winkelcentrum. Echt dure merk-winkels waren er niet, maar ze vond het leuk om etalages te bekijken. Er was genoeg te zien en te koop. Zelf had ze nog niets gekocht, maar

dat was slechts een kwestie van tijd. Ze kende zichzelf goed genoeg om te weten dat ze altijd wel met iets thuiskwam wanneer ze met Bente op stap was.

‘Daar is een schoenenwinkel!’ zei Afke toen ze op de eerste verdieping een zaak zagen, die er bijzonder sjiek uitzag. ‘Het lijkt me sterk dat we daar geen paar leuke stappertjes voor je kunnen vinden, Bente!’

Bente huiverde van opwinding. ‘Dolletjes gewoon!’

En samen stapten ze de schoenenwinkel binnen.

*

De boormachine knaagde zich kloppend en trillend een weg door de klei, ruim twee meter onder de straten van Leeuwarden. In een gestaag tempo groef hij een tunnel door de klamme, vettige klei op te zuigen en op een lopende band achter zich te spuiten.

Achter de boorkop sorteerde Tamme Leijstra de rommel op de lopende band. Hij was een gezette man van middelbare leeftijd met een onverzorgd uiterlijk. Zijn kale schedel glom in het zonlicht, terwijl het zweet van zijn voorhoofd drupte.

Oude fietsonderdelen, roestige blikjes en af en toe wat gebutste munten schoven over de band; meer gaf de klei niet prijs. Af en toe liet Tamme een straal koelwater over de draaiende schoepen gaan. Op feestjes vertelde hij graag aan zijn vrienden dat dit dé beroerdste baan van de wereld was, maar dat toch iemand het moest doen. Hij vergat er dan voor het gemak wel bij te vermelden dat hij alles wat hij in de modder aantrof en ook maar iets van waarde had, achteroverdrukte en dan bij het plaatselijke pandjeshuis verpatste.

Tamme keek omhoog, naar de restanten van de muren van het verpleeghuis dat meer dan een halve eeuw deel had uitgemaakt van dit oude gedeelte van de Friese hoofdstad. Het terrein zag eruit als een oorlogsgebied. Overal lagen grote brokken puin en versplinterde en vermolmd planken en balken. Vervaarlijk uitzienende verwrongen metalen stangen reikten hier en daar uit de natte modder als kromme reu-

zenvingers naar de strakblauwe lucht. Rondom de bouwplaats stonden een aantal bomen die lang geleden waren doodgegaan. Het krassen van de kraaien in de afgestorven kruinen zorgde voor een nog akeliger, naargeestiger sfeer.

Met zijn blote arm wiste Tamme zich het zweet van zijn voorhoofd en wierp een blik op zijn horloge. Halftwee. Nog drie uur en dan zat het werk er voor die week weer op. Hij verlangde naar een rustige avond om het weekend in te luiden.

Hij voelde narigheid nog voor het gebeurde. Opeens hield de boor er hikkend mee op en kantelde achterover. Het eentonig kloppen veranderde in gierend krijsen en Tamme moest wegduiken om niet geraakt te worden door wegslingerende stukken klei, steen en beton.

‘Zet dat ding uit!’ schreeuwde hij de machinist toe, maar die had al gezien wat er aan de hand was en zette de motor af. Het gebrul ging over in gepruttel tot de machine er ten slotte helemaal mee ophield.

‘Wat is er aan de hand?’ vroeg de machinist, hangend uit het raampje.

Tamme schoof langs de boor naar voren om te kijken wat er was gebeurd. Tussen de boor en de tunnelwand geklemd keek hij omlaag en kreunde inwendig toen hij zag wat de oorzaak was: een stapel bakstenen.

De boor was geschikt voor klei, niet voor steen. Als er schade was betekende dat dat ze moesten ophouden. ‘Hier zat een muur.’

De machinist grimaste. ‘Is de boor beschadigd?’

‘Nee, niet dat ik zien kan...’

Het moesten stenen van de oude kelder muur zijn, dacht Tamme. Resten van het oude verpleeghuis. Het was lang geleden afgebrand: twintig, misschien wel vijfentwintig jaar geleden. Hij herinnerde zich de verhalen in de kranten: een geheimzinnige brand; het vuur was aangestoken, maar er was nooit iemand voor opgepakt. Sindsdien had het gebouw leeggestaan en onderdak geboden aan zwervers en straat-honden.

‘Gaan we verder of bellen we de baas?’ vroeg de machinist.

‘Verdergaan,’ vond Tamme, die er niets voor voelde hun baas op de hoogte te stellen. Die ging natuurlijk weer zeuren en hen op hun verantwoordelijkheid wijzen; zeggen dat ze beter moesten uitkijken. Nee, daar had hij helemaal geen zin in. ‘Het zijn maar een paar stenen.’

Zijn collega dacht er precies zo over en stak met een tandloze grijns zijn duim op, waarna hij de machine weer tot leven bracht. Kuchend kwam het gevaarte op gang, maar ditmaal zorgde Tamme ervoor dat hij achter het veiligheidsscherm bleef.

Hij wilde juist de koelslang pakken, toen hij iets zag glinsteren in een grote kleiklont. Nieuwsgierig stak hij beide handen uit en haalde de klont van de band af, kantelde hem om en om en liet hem vervolgens op de vloer van de tunnel vallen. De klont brak in stukken uiteen.

Tamme boog zich voorover en trok een wenkbrauw op toen hij zag dat er tussen de brokken klei een platte doos lag. Die was zo groot als een in de lengte doorgesneden schoenendoos, koperkleurig, gehavend en ingedeukt, en voorzien van een slotje. Er zat iets in de doos, want hij voelde de inhoud verschuiven. Meteen ging zijn fantasie met hem op de loop. Stel dat er iets van waarde in zat, geld of juwelen, of...

Met een schuin oog keek hij over zijn schouder. Niemand lette op hem. De machinist hield zijn mobieltje tegen zijn oor gedrukt en sprak met iemand. Daarbij had hij zijn gezicht afgewend. Twee andere collega's stonden met hun ruggen naar hem toe een sigaretje te roken.

Koortsachtig dacht Tamme na. Hij zou de doos mee naar huis nemen en daar openen. Als er iets van waarde in zat kon de eigenaar van het pandjeshuis de volgende morgen een bezoekje van hem verwachten. Maar voor het tijd was om naar huis te gaan, zou hij de doos onder de lopende band verstoppen tot hij hem mee naar buiten kon smokkelen...

De pandjesbaas keek naar het voorwerp voor hem op de toonbank en haalde zijn schouders op. ‘Een doos.’

‘Maar wel eentje van koper,’ merkte Tamme sluw op. ‘Dat alleen al moet heel wat waard zijn.’

De andere man wees op een paar roestplekken in de hoeken en de

naden. ‘Koper roest niet. Dat verkleurt of slaat groen uit. Nee, dit is blik.’

‘Blik?’ Tamme zuchtte teleurgesteld. De boodschap viel hem rauw op het dak. Hij had zich al rijk gerekend en in gedachten aan de rand van een zwembad van een luxueus hotel in Monaco zien liggen. Maar goed, de doos mocht dan van blik zijn, de inhoud bracht misschien nog wel iets op.

‘Er zitten documenten in,’ zei hij. ‘Oude documenten,’ voegde hij er met nadruk aan toe.

De man opende het blik en trok een wenkbrauw op toen hij twee mappen op de bodem zag liggen. Ze zagen er beduimd, oud en vies uit. Iemand had met een sierlijk maar onduidelijk handschrift iets op de voorkant van de bovenste map geschreven. Vaag kon hij een stempel onderscheiden.

‘De doos zat op slot. Het slotje ging kapot toen ik er een schroevendraaier onder zette... Nou?’ vroeg Tamme gretig. ‘Ziet er duur uit, toch?’

‘Dat weet ik nog niet,’ antwoordde de pandjesbaas en hij pakte voorzichtig de bovenste map uit de doos. Iets vertelde hem dat hij iets belangrijks op het spoor was, maar dat hoefde de klant niet te weten. Die stempel, daar was iets mee. Hij herkende het, maar waar had hij dat eerder gezien?

Geïntrigeerd liep hij ermee naar het raam om de stempel beter te kunnen bekijken. Hij voelde de adem in zijn keel stokken, toen hij het merkteken ineens kon thuisbrengen.

LEEWARDER HUIS VOOR ONGEHUWDE MOEDERS.

Ja, dat moest het zijn! Nieuwsgierig sloeg hij de map open en liet zijn blik over de handgeschreven teksten gaan. Hij had gelijk. Dit was het handschrift van een arts die over de behandeling van een patiënte schreef. Hij bladerde verder tot hij de handtekening van de arts onderaan een van de bladzijden zag staan.

Opnieuw voelde hij zijn adem stokken. Hij kende die naam!

‘Ziet er oud uit, niet?’ Als een duveltje uit een doosje dook Tamme

naast hem op. ‘Die stukken zijn vast veel geld waard!’

De pandjesbaas sloeg de map dicht. ‘Dacht je dat?’ Hij liep terug naar de toonbank. ‘Ik geef je er tien euro voor, en dan mag je blij zijn.’ Hij probeerde zijn opwinding te verbergen door zo onverschillig mogelijk te reageren.

‘Tien?’ herhaalde Tamme met een grimas.

‘Graag of niet.’

Tamme gaf het op. Uit ervaring wist hij dat redeneren met pandjesbazen verspilde tijd en moeite was. Het was altijd hetzelfde liedje: graag of niet.

‘Goed dan,’ besloot hij. ‘Beter iets dan niets.’ Hij pakte het tieneurobiljet aan en verliet de winkel.

Wat Tamme niet zag was de felle schittering van triomf in de donkere ogen van de eigenaar van het pandjeshuis. Het was hem gelukt om iets bijzonders in handen te krijgen!

‘Het spijt me, meisje, ga op zoek naar je echte vader!’

Op haar sterfbed fluistert Afkes moeder deze mysterieuze woorden. Afke weet dat ze geadopteerd is, maar waar heeft haar moeder spijt van? Tussen de spullen van haar moeder vindt ze, verborgen in een juwelenkistje, haar adoptiepapieren en een klein sleuteltje – maar geen slotje waar het op past.

Wanneer journalist Wiebe contact met haar zoekt om over haar adoptie te praten, beginnen er steeds meer puzzelstukjes op hun plaats te vallen. Wat heeft de brand in het Leeuwarder huis voor ongehuwde vrouwen ermee te maken? En wie is de T.V. die bij Afkes geboorte aanwezig was?

Martin Scherstra schrijft spannende familieromans vol intrige en gevoel voor drama. *Vaderhart* is een verhaal over Afkes zoektocht naar de waarheid – en over de liefde die ze onderweg vindt.

ISBN 978 90 2055 561 5 NUR 344

9 789020 555615 >

www.romanserie.nl

Romanserie